

hed skal lønne sin egen Præst. Jeg troer imidlertid, at disse Bausfeligheder fremtræde saa stærkt, at man maa være betænkt paa at finde en almindelig Udvei til at imødegaae dem; jeg troer ogsaa, at en saadan Udvei kan findes, og det er en Antydning i den Retning, som jeg nu vil tillade mig at fremsætte. Der kræves ikke overmaade store Summer til successtve at skaffe et vist Antal Kirkebygninger tilveie. Efter den Erfaring, jeg har gjort med Hensyn til Opførelsen af Kirker, baade for mindre Kjøbstæder og ogsaa for Landsbyer, vil man kunne faae en ret anstændig Kjøbstads kirke for en Snees tusende Rigsdaler, og en Landsbykirke for en mindre Sum. Det er nu vel en ret betydelig Sum, naar man paa eengang skal skaffe den tilveie; det vilde vistnok overstride de enkelte fattige Menigheders Evne, og den Udvei at samle frivillige Bidrag til Diemedet har ogsaa sine Uleiligheder; men nu er der en Indtægt, som indflyder i Statskassen, med Hensyn til hvilken man dog har Følelsen af, at den oprindeligt var bestemt til andre Diemed, og navnlig kirkelige, og med Hensyn til hvilken man flere Gange har gjentaget, at der var nogen Billighed for deraf at yde Noget til flige Diemed, og det er den i Statskassen indflydende Bispetiende. Jeg troer, at i denne har man en Udvei, ikke til at skaffe en stor Sum tilveie paa eengang, men til deraf at danne et Fond, der vel ikke kunde blive meget stort, men som dog vilde være tilstrækkeligt til derved om nogle Aar at kunne opbygge Kirker i saadanne Districter. Naturligviis maa man tage Hensyn til alle Omstændigheder; der kan være Befolkninger, som ere affaarne fra Kirkerne, men som dog ere saa smaa, at man ikke af den Grund bør danne et eget Pastorat for dem, fordi man da vilde udsætte Præsten selv for saa at sige aandelig at forkomme. Naar der dernæst er Spørgsmaal om at skaffe Løn for saadanne ny oprettede Kald, hvor Menighederne ere aldeles ude af Stand til ved egne Midler at lønne Præsten, har man jo henpeget paa en Combination af Præste- og Skolelærerembedet; denne Udvei kan jeg ikke altid ansee for ganske heldig, navnlig ikke, hvor Menighederne ere store, og de skolesøgende Børns Antal derfor

ogsaa er stort, saa at Skolen bliver besværlig at bestrebe; jeg skal derimod henvise til et Punkt, som jeg ikke har nogen bestemt Dom om, men som jeg ønskede maatte blive taget under Overveielse. Der er flere Sognekald i Landet, hvortil der foruden deres egne Tien-der ogsaa er henlagt Kongetiender; i de fleste Tilfælde er dette skeet ved saadanne Sognekald, hvor Indtægterne ellers vilde være utilstrækkelige, saa at man derfor heller ikke senere har kunnet tage Kongetienden bort fra dem. Jeg har oftere i Forbigaaende sagt, at disse Kongetiender, der engang vare henlagte til kirkelig Anvendelse, siden ikke burde tages derfra; men forsaavidt der blot er Tale om at henlægge dem til kirkelig Anvendelse paa et andet Sted, skal jeg dog gjøre opmærksom paa, at der virkelig er flere Sognekald, som endnu have denne Indtægt af Kongetiender, men som nu, da Forholdene ere særdeles forandrede, ikke længere behøve dem. Jeg skal saaledes gjøre opmærksom paa, at hvis jeg ikke tager meget fejl, har det allerstørste Sognekald udenfor Kjøbenhavn, nemlig Storeheddingekald, en temmelig betydelig Indtægt af de dertil henlagte Kongetiender, ihvorvel jeg rigtignok troer, at det er Kongetiender af Kjøbstadens egne Jor-der. Dermed ere altsaa Kaldets Indtægter blevne forøgede; men, hvorvidt det nu længere kan ansees for nødvendigt, er vistnok tvivlsomt, og jeg skulde ønske det taget under Overveielse, om man ikke efterhaanden ved Baccance skulde ad denne Veie kunne danne et lille bestemt Fond, for, naturligviis med Rigsdagens Samtykke, ved Hjælp deraf at forsyne Menighederne med nye Kirker og præstelig Sjælesorg.

Kirke- og Underviisningsministeren: Den ærede Landsthingsmand har jo aabnet en meget stor Udfigt fra det mere indfrænkede Gebeet, hvorpaa Interpellationen egentlig bevæger sig. Der kan ikke være nogen Tvivl om, at jeg med ham vilde ønske — og jeg udtalte det allerede, da dette Spørgsmaal i forrige Session var paa Bane, — at der kunde dannes et saadant Fond eller saadanne Midler, hvorigjennem man kunde afhjælpe navnlig den Art af Trang, hvorom der her er Spørgs-